

JĄLOWY (14) ai

a jasne; o prawdopodobnie jasne.

sg m N jałowy (3). ◇ G jałow(e)go (1). ◇ I jałowym (2). ◇ f N jałowã (3); -ã (1), -(a) (2). ◇ A jałowã (1). ◇ n N jałow(e) (1). ◇ pl N subst jałow(e) (2). ◇ G jałowych (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Niepłodny, nie rodzący owoców lub potomstwa; infecundus, sterilis Calep, Cn (13) : Infoecundus – Nie płodni, iałowi. *Calep* 534a, 1004b.

Zwrot: »jałowym się stać« = *sterilescere Calep* [szyk zmienny] (2): Wifytki ich drzewã rodzayne sftãły fye yãłowe. *LubPs Yv; Calep* 1005a.

Wyrażenia: »jałowe jaje« (1): *Vrinum* – Iałowe iaie, ktore kokofzi znaftaia bez zeiftcia skurcm [lege: z kurem], *Calep* 1142b.

»jałowa [krowa]« = *effeta vacca BartBydg; taura Mącz* (3): *BartBydg* 46; *Mącz* 441c; także y od iałowych dwu doynych [krow] teyże ceny máią nabiãł wydawãć *GostGosp* 118.

Zestawienie: bot. »jałowa morwa« = *Ficus Sycomorus L. (Rost)* (1): *Sycomorus*, yalova morva *BartBydg* 143.

Przen (4) :

a) Pozbawiony treści, nieskuteczny (2) : Iefli zã żyto odnieiefz nádzieie/ Wiãtrem nádźiane/ wiãtrci ie rozwieie/ Vcho y wiãrę iałowã zbogãcifz/ Ná kupi ftrãcifz. *KlonFlis* H2; Więc zã tym naydã pozew być iałowy/ A ty nieboże znowu proś o nowy *KlonFlis* H3v.

b) Nieszczery, udany (2) : Iuż tyfiãc lat temu bẽdzie, Iãk niewiãry pełno wĩzẽdzie. W vfiẽch miõd: Iãk mleko mowã: W fercu żõłc: Iałowe słowã [Verba laclis]. *KlonWor* *2v.

Wyrażenie: »jałowy śmiech« = *fictus a. sardonius risus Cn* (1): Baczyłẽs w.m. owego/ kthõregõm dziĩ trzeći dzieĩ w.m. vkãzowãł nã wielkiey fiẽni/ co owo pochutnywãiac fõbie chõdził/ oglẽdãiac fiẽ to nã tẽ/ to nã owę ftronę/ á iãkimfi iałowym fiẽciem/ powabiãiacz aby kthõ przed nim zyãł czãpkę? *GõrnDworz* M.

2. Nie działający, nieczynny, nieużyteczny (1) :

Zestawienie: »upust jałowy« (1): debet aquam demittere si inundabat alias na wsisthky sthavy dlia thak mlynnego vpvsthv iako yalowego volno puscicz *ZapWar* [1526] nr 2455.

Synonimy: 1. bezpłodny, niepłodny, płony.